

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Septima. Integerrimam Mariæ virginitatem apertissime probat celebre illud Isaïæ vaticinium: Ecce Virgo concipiet, & pariet filium: quod multiplici eruditione illustratur, & ab hostiu[m] ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

enim in monte Sina in susceptione legis sponsa Dei effecta, statim per adorationem vituli adulterium spirituale commisit, & cum regem Messiam non suscepit, imò impiè in Cruce regetic, negat tamen se quidquam in Deum peccasse, & quasi tergens os suum dicit: *non sum operata malum*; & cum alioquin tanquam fera pessima deuorauerit verum Ioseph, & biberit eius sanguinem, cum Pilato vult lauare manus suas inter innocentes, quæ tamen pleuræ sanguine sunt, ipsis in Christum clamantibus: *Sanguis eius super nos, & super filios nostros*. Hæc igitur impudentissima proteruita huius meretricis digna est admiratione, quæ cum tam graue necis Christi scelus commiserit, adhuc putat se nihil mali fecisse; vnde ad illa ait Dominus: *Maculata es in iniquitate tua coram me: quomodo dicis, non sum polluta*.

Math. 27.

Caietan.

Tandem obiicit Card. Caiet. in comment. huius loci, licet alioqui retineat lectionem illam: *Viam viri in adolescentula*, quod illa, de qua Salomon hic loquitur, prius fuerat corrupta, vt sensus sit, difficile esse cognoscere viam viri in adolescentula iam ante corrupta; moueturque ea ratione, quoniam via viri in adolescentula virgine, facile deprehenditur, cum signaculum integritatis depercat: at si iam ante sit corrupta, nullo pacto nouus congressus dignoscitur, nec sciri potest, num ad illam rursus vir accesserit: Confirmatque hanc suam expositionem ex sequentibus; nam statim subiugitur: *Talis est via mulieris adulteræ*, quibus verbis manifeste videtur cõcludi sermonem fuisse in præcedentibus de adolescentula iam corrupta. Verum hæc obiectio Caietani, ex doctrina D. Hieronymi, Paraphrastis Chaldaei præcitatæ locis, & germana significatione illius vocis *Halma*, quæ *incorruptam iuuenulam* significat, facile eneuatur. Deinde incredibile est, quod sapienissimus Salomon inter difficilia, quæ sibi videbantur, annumeraret viam incorruptæ puellæ cognoscere, cum id præter li-

bidinem quam præferret, nullam profus vilitatem afferret, aliena que id esset à Salomone, qui Spiritu sancto afflatus hæc loquebatur, cui sit honor, & gloria in secula seculorum. Amen.

HOMILIA VII.

Integerrimam Mariae virginitatem apertissimè probat celebre illud Isaia vaticinium: Ecce Virgo concipiet, & pariet filium: quod multiplici eruditione illustratur, & ab hostium calumnijs vindicatur.

INTER omnia sacra Scripturæ monumenta ad veritatem hanc catholicam cõprobendam, illud quidem principem locū tenere arbitror, quod Isaia Propheta scripsit: *Ecce Virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel*. Ita legit D. Hieron. D. Hieron. & nostra vulgata. Alij ad lectionem Hebræam, vt sibi videtur, magis accedentes, vertunt: *Ecce Virgo prægnans, & pariens filium*. Alij cum Vatablo, & Pagnino transferunt: *Ecce Virgo prægnans, & seta*, sed in idem redit. Alij tandem: *Ecce Virgo gravidata pariens est filium*. quibus verbis clarè prædixit Isaia inuiolatam Mariæ virginitatem cum ipsam prægnantem & parientem Virginem compellet. Triplici tamen via contendunt Marianæ virginitatis hostes vim huius illustris loci eneuare. primò respondent falso nos legere apud Isaia: *Ecce Virgo concipiet*: nam loco illius verbi *Virgo* in originali Hebræo est verbum *Halma*, quod significat *puellam*, siue *adolescentulam*, siue *iuuenulam*, hanc solutionem amplexi sunt postea duces Ebionitarum, Theodosion Ephesius, & Aquila Ponticus. Sed cõtra est: nam, vt refert Galatinus lib. 7 de Arcanis, R. Dauid Kimki in libr. Sciarascim, radice 244. *Halma* à verbo *Halâm* deriuatur, quod

quod abscondere, seu celare significat: igitur Halma idem est apud ipsos, quod Virgo abscondita, & in iacta, quod maxime verum habet (vt egregie adnotauit ipse Galatinus) quando nomen Halma scribitur cum aspiratione, vt contingit in predicto loco Isaie. Vbi obseruandum est, quod hoc loco excepto nusquam in tota sacra pagina inuenitur Halma cum aspiratione, nisi de Rebecca, cum ibat ad hauriendam aquam, & ex contextu patet, tunc Virginem esse, & de Maria sorore Moysis, de qua dicitur: *Et peperit ahalma*, quae etiam constat tunc virginem fuisse, nam (vt docet R. Salomon ibi) erat paruula quatuor annos habens; similiter cum dicitur: *Adolescentule dilexerunt te nimis*: Hebraica lectio habet *Virginis*, cum igitur apud Isaia scribitur cum aspiratione, consequens est, *Virginem* significare, non *iuuenculam*, vt testatur LXX. & Paraphrasis Chaldaica, & communis expositio tam Hebraeorum, quam Graecorum & Latinorum Interpretum, qui unanimiter vertunt *Virginem*. imò R. Ionathan Vzielis filius Paraphrastes Chald. (vir apud ipsos Hebraeos summi nominis) transtulit, sicut Ecclesia Romana: *Ecce Virgo concipiet*: vt rectè obseruauit Canisius. Lingua etiam Punica, quae (vt ait Diuus Hieronymus lib. aduersus Iouinian.) de Hebraeorum fontibus manare dicitur, Halmam virginem incorruptam significare affirmat: vnde ipse Hieronymus in comment. huius loci ait: *Vsq̄ adeo Halmam significare Virginem absconditam, & incognitam, vt non dicatur Halma, nisi ea potissimum, quae nunquam virorum paruerit aspectibus, sed magna parentum diligentia custodita sit*: & multo luculentius lib. 1. cont. Iouinian. tractans eundem locum ait: *Scio, inquit Iudaeos opponere solere, in Hebraeo verbum Halma, non virginem sonare, sed adolescentulam, & reuera, virgo proprie bethula appellatur: adolescentula autem, vel puella non Halma, sed naghara. Quid est igitur, quod significat Halma: Absconditam Virginem, id est, non solum Virginem, sed etiam epurati Virginem,*

quia non omnis virgo abscondita est, nec ab hominum sortibus separata conspectu. Denique Rebecca in Genesi ob nimiam castitatem, Ecclesia typum, quam in sua virginitate signabat, Halma scribitur, non Bethula, sicut manifestum esse poterit ex sermonibus pauperi Abraham, Gen. 24. In eo enim loco, in quo ait: *Virgo, quae egredietur, vt hauriat aquam, in Hebraeo scriptum est, Halma, id est, Virgo secreta, & nimiam diligentiam custodita: aut cerè ostendat mihi, vbi hoc verbo appellantur & nuptae, & imperitiam confitebor*. haec tenet D. Hieron.

Verum ad haec omnia quidam Hebraei illis conuicti fatentur, ibi Halma significare *Virginem*, addunt tamen quod cum Isaia ait: *Ecce Virgo concipiet, & pariet filium*: verba intelligenda sunt in sensu diuiso, ita vt non manens virgo pariat, non in sensu composito, ita vt virgo manens partum edat. Sed contra hoc est, quia ibi Deus promittebat Achaz mirabile aliquod signum, iuxta illud: *Pete tibi signum*, quod autem virgo aliqua pariat, non manens virgo, nullum sanè prodigium, aut portentosum signum est, vt ex se constat: verba igitur necessariò sunt intelligenda in sensu composito. hinc D. Hieronymus in comment. huius loci inquit: *Quando autem dicitur: Dabit Dominus ipse vobis signum: nouum debet esse, atque mirabile, sin autem iuuenula vel puella (vt Iudaei volunt) non virgo pariet, quale signum poterit appellari, cum hoc nomen aetatis sit, non integritatis? Vt tamen res haec illustrior fiat, obseruandum est, regnante Ierosolymis Achaz impiissimo Rege Iuda, Rasin regè Syriae, & Phacee filium Romeliae regem Israel, coegisse copias aduersus Ierosolymam, tunc verò Deum misisse in occursum eius Isaia, qui soluendae urbis obsidione predicaret, Regem que securum esse iuberet, atq; in tanti beneficii confirmatione moneat, vt signum aliquod siue in caelo sursum, siue in inferno deorsum postularet. Quod cum rex petere per summam impietatem renueret, veritus nimis, ne ex eo magna in Deum gloria redundaret, subdole, & fallaciter pretextes nolle se Dominum tentare:*

Idem ibid.

Isaia 7.

Non

Ibid.

D. Hierony.
sup. Isaia 7.

Isaia 7.

Iud. 6.
Isaia 38.

Non petam, ait, & non tentabo Dominum: quod responsum non humilitatis, sed superbiam fuit, ut ait D. Hieronymus. imò, & summa impietatis: nec enim erat tentare Dominum tunc signum petendo, cum Deus ipse, ut peteret, hortaretur. Iratus iis verbis Dominus, promisit daturum se aliud signum longè præstantius ac sublimius, ex quo multo maiorem ipse gloriam, honoremque consequeretur, conceptam videlicet, atque ortum Messiae ex intacta Virgine: *Audite, inquit, ergo domus David: Nunquid parum vobis est molestos esse hominibus, quia molesti estis, & Deo meo: Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum: Ecce Virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel.* Itaque signum hoc de conceptione, & partu Virginis idcirco Deus promisit, ut Deus suam ipsius gloriam, potentiamque magnitudinem demonstraret, quas Achaz Rex impiissimus, obscurare moliebatur. hæc autem diuinæ potentiam magnitudo in eo certè ostendebatur, quod Virgo manens Virgo conciperet, & pareret. Accedit quod signa, quæ Deus in alicuius pollicitationis confirmationem promittebat, omnia erant supra naturam vires, ut patet in virga Moysis, Gedeonis vellere, & horologio Ezechiae: quare cum Deus hic signum etiam promittat ad potentiam suam magnitudinem declarandam; cum etiam eius signi nouitatem, sublimitatemque usque adeo illis verbis amplificet: *Propter hoc Dominus ipse dabit vobis signum: peripicuum est, signum, quod promittitur, nouum, insolitumque esse debere, atque adeo prædici Virginem concepturam, parituramque fore absque illo suæ virginitatis detrimento: alioquin ridiculum planè esset illud pro signo polliceri, quod familiare, & commune habetur, cuiusmodi est virginem ex viri congressu, atque deperdita virginitate concipere, & parere.*

Scio Marianæ virginitatis oppugnatores dicere, prodigium & portentolum signum, quod ibi denotatur, non confi-

tere in eo, quod virgo manente virginitate concipiat, & pariat, sed in eo quod pariat Deum hominem, ad quod significandum addit Propheta: *Et vocabitur nomen eius Emmanuel:* quod interpretatur, *Nobiscum Deus:* vel certè in eo quod concipiat & pariat, non suscepto virili femine, quod valde mirabile est, non verò in eo quod concipiat, & pariat incolumi manente eius virginitate. Sed imbecillis, & futilis est hæc hæretica responsio, quia ut tradit Rabb. Accados (quem ipsi iudæi *Rabbim Accadi.* sanctum magistrum vocitant) in tertia petitione libri, qui Reuelator arcanorum dicitur, rogatus à Consule Vibis Romanæ de nomine Maria inter alia arcana, quæ ei propalauit, & quæ ab Isara Propheta sibi reuelante accepisse dicebat, hoc vnum singulare fuit, quod in medio huius dictionis Hebraicæ *Lemarbè*, in qua Mariæ nomen ostenditur, littera M. quæ hebraicè *mem* dicitur, clausa ponitur præter morem, & consuetudinem scribendi apud Hebræos; ad significandam virginalem Mariæ integritatem, & clausuram: igitur signum miraculosum, quod in Isara promittitur, illud est, quod Maria paritura esset virgo manens, licet alioquin id futurum esset sine susceptione virilis seminis, & pariendo Deum pariter & hominem.

Alij tertio ex Hebræis confixerunt in prædicto loco non esse sermonem de Matre Christi, sed de matre Ezechiae regis, vel de coniuge ipsius Prophetæ. Verum hoc esse merum commentum ex eorum supercilioso cerebro excogitatum, satis ostendit Origenes libr. i. cont. Celsum in hæc verba: *Si Iudæus pergas hærete verbis Origenis dicens, ad Achaz spectare: Pete tibi signum à Domino; rogamus, quis fuerit natus Achaz temporibus, de cuius natiuitate dicatur Emmanuel, quod est, nobiscum Deus: nam si nullus inuenitur, manifestum est id quod ad Achaz dictum est, promissum esse domui David eo, quod scriptum sit: Ex semine David natum Rom. 1. Saluatorem secundum carnem; quin & signum Ephe. 4. ipsum in profundum & in altum dicitur, quoniam*

isiam qui descendit, ipse est, & qui ascendit super omnes caelos, ut imperet omnia. Deinde quia ut probat Hieronymus super Isaiam 7. Ezechias ut minimum novem annis prius natus erat, antequam id praediceret Isaias: ergo verba illa non possunt illi accommodari. Nec valet confugiunt aliorum Iudaeorum dicentium, Isaiam ibi non loqui de Ezechia, sed de quodam filio suo nomine Isaias: nam certe: *Voca nomen eius, accelera, spolia detrahere, festina praedari*, quod dicitur ibi ab Isaias, nulla ratione ei adaptari potest, cum nullibi legatur depraedatus, aut spolia tulisse. Item ille non habebat amplam terram, & ditionem, cui dominaretur, cum tamen ibi scriptum sit: *Implens latitudinem, & Emmanuel*. Accedit ad haec, quod ille non abstulit fortitudinem Damasci, & divitias Samariae, prout ibi ait Propheta de Messia; nec gratis admisso, quod id fecerit, dici potest id praestitisse, cum puer esset antequam sciret vocare patrem, & matrem, prout ibi vaticinatus est Isaias, quod tamen, ut recte notavit Tertullianus, implevit Christus debellando mundum, infernum, & universam Deonum potestatem, quae nomine Damasci & Samariae intelliguntur.

At quidam Hebraei praedictam expositionem, alicuius apparentis veritatis colore fucare cupientes, dixerunt (ut auctor est D. Cyrillus) verè prophetam loqui de vxore Achaz, promittique conceptum, & partum Ezechiae filij, darique pro signo, quod ipsa filium, & non filiam paritura esset; & quoniam nemo potest discernere, utrum is, qui concipitur, aut in vtero gestatur, masculus sit, an foemina, optimo iure potuisse dari pro signo eiusmodi praedictionem, quod vxor (scilicet Achaz) filium & non filiam conceptura, & paritura esset. Sed hanc fictionem multa clarissima labefactant, tum quia (ut rectè argumentatur ibi Cyrillus) ea, quae in illo vaticinio continentur, nullo pacto in Ezechiam quadrare possunt, cum ipse nec appellatus sit, nec ap-

pellari potuerit *Emmanuel*, id est, nobiscum Deus: tum quia quod mulier aliqua masculum, vel foeminam conceptura sit, multis & certis argumentis naturaliter apprehendi potest: ad idque nonnulla remedia tradit Iacobus V. Vikerus Basilien- sis opere de secretis naturalibus: tum quia filius ille Ezechiae nomen habuit *Iasub*: cum hoc tamen nomine nihil commune habet id, quod ait ibi Isaias: *Voca nomen eius: accelera, spolia detrahere, festina praedari*. Ac tandem, quia vxor Isaias nec erat virgo, nec puella, nec sterilis; ergo ineptum est dicere, quod fuerit signum miraculosum, illam concipere & parere.

Delirant ergo perfidi Iudaei: sed non cessant adhuc Catholicam veritatem impugnare dicentes, quia in eo loco Isaias datur signum aliquod prodigiosum liberationis vrbis obsessae, quae tempore Isaias facta est, hoc ergo signum non potest esse, quod B. Virgo Maria paritura sit Virgo manens, cum multis post annis fateamur non id factum esse; signum autem praecedere debet rem significatam: ita enim Gedeoni in vellere sicco manente, humida tota terra, datum est signum ad indicandam de hostibus victoriam; & Isai. 38. in argumentum adiectorum quindecim annorum datum est Ezechiae signum, quod umbra in horologio Achaz reuertetur per decem lineas. at cauillationem hanc bifariam diluere licet: Primò observando duplex esse signum, alterum rememorative, alterum prognosticum: Achaz ergo, quia incredulus erat, noluit dare Deus signum prognosticum, de cuius ratione est antecedere rem promissam, dedit ergo rememorative, quod quia ad rememorandum ordinatur, non opus est prius esse quam rem promissam, sed potius è contra: Exempla huius manifesta habemus. Primò enim huius generis signum fuit datum Moyfi: Exod. 3. cum ei dictum est: *Hoc habebis signum, quod miserim te, cum eduxeris populum meum de Aegypto, immolabis Deo super montem istum:*

D d d d certum

D. Hierony.

Isai. 7.

Vertul. lib. cont. Iud. c. 9. lib. de carne Christi. sic. 23.

Cyriil. Alex. lib. 1. in Isai.

Iacob. 77. cherins de secret. nat.

Isai. 7.

Iud. 16.

Isai. 38.

Exod. 3.

cerum namque est immolationem illam à Moysè post eductum populum faciendam, non fuisse signum prognosticum rei futuræ, id est, legationis illius, quam ipsi Deus eo tempore demandabat, cum ea legatio Moysis ad Pharaonem multo tempore ante eiusmodi immolationem præcessisset, sed signum dumtaxat rememoratiuum, quo Moysès postea ad agendas gratias pro sua legatione, & populi liberatione excitaretur. Deinde simile etiam fuit signum illud datum Ezechiele Regi, 4. Reg. 19. cum ei liberatio à Sennacherib Rege Assyriorum, à quo per id tempus Ierosolyma obsidebatur, promissa est: Tibi, inquit, Ezechia, hoc erit signum: Comede hoc anno, quæ reppereris; in secundo autem anno, quæ sponte nascuntur; porro in tertio anno seminare, & metite, plantate vineas, & comedite fructum earum, & quodcumque reliquum fuerit de domo tua, mittere radicem deorsum, & facies fructum sursum: quæ omnia eò promittebantur, ut Ezechiam certum redderent de nece Assyriorum, soluendaque obsidione, cum illa eadem nocte Angelus Domini percussisset in castris Assyriorum centum octuagintaquinque milia hominum, & ipse Sennacherib relictis Ierosolymis Ninivem fugieas properauerit. Sic igitur partus Virginis hoc loco Isaiæ rememoratiuum signum est præteriti beneficii, non prognosticum futuri, atque adeo non oportuit ante liberationem urbis, & solutam obsidionem impleri, sed multo post tempore, scilicet à Dei consilio, & providentia constituto. Verum protervi Hebræi adhuc obiectâr, non posse locum illum intelligi de Virgine concipiente Christum Dominum, cum ibi expressè dicatur: Et vocabitur nomen eius Emmanuel: Christi autem nomen Iesus erat, ut dixit Angelus Iosepho: Vocabis nomen eius Iesum. Huic obiectioni respondet Tertullianus contra Marcionem: Emmanuel, nobiscum Deus est, Deus autem nobiscum Christus est; tam propitius est Christus in significatione nominis, quod est nobiscum Deus, quam in sono nominis, quod Em-

manuel, atque ita constat venisse iam illum, qui prædicabatur Emmanuel, quia quod significat Emmanuel, venit, id est, nobiscum Deus. hæc Tertullianus eodem modo respondet Lactantius Firmianus libr. 4. ubi inquit: Christus, Emmanuel nunquam vocatus est, sed Iesus, sed propheta declaravit hoc nomen, quod Deus ad homines in carne venturus est. Emmanuel autem significat, nobiscum Deus, scilicet, quia illo per Virginem nato confiteri homines oportebat Deum secum esse, id est, in terra, & in carne mortali. itaque Isaias solum vult Messiam Deum simul & hominem futurum, reque ipsa, & factò Emmanuellem appellandum, cum cum fides Deum, & hominem esse crederent, & nominarent. Quid enim aliud confitemur, cum dicimus Christum verum Deum, verumque hominem esse, quam esse Emmanuellem, duplici scilicet in vno eodemque supposito natura constantem? Quo eodem etiam sensu dixit Isaias e. 8. cum appellandum: Accelera spolia derahere, festina prædara, & c. 9. dicendum esse: Admirabilem, consiliarium, Deum, fortem, patrem futuræ sæculi, Principem pacis: non quod hæc omnia propria eius, & (ut aiunt) impositionis nomina esse deberent, sed quoniam re, factòque ipso his eum nominibus appellamus, cum eum spoliatorem, deprædatoremque inferorum, operibus & prodigiis admirabilem, Dei sapientiam, instauratorem sæculorum, sempiternæque pacis inter homines, Deumque auctorem, verum denique naturalemque Dei filium confitemur. Immo si rem altius perpendamus, ex illis verbis: Et vocabitur nomen eius Emmanuel: novum argumentum deducitur ad stabiliendum magis Mariæ virginitatem. pro quo observate oportet, quod in originali Hebræo, ut docent istius Idiomatis periti, non habetur vocabitur, sed vocabis nomen eius Emmanuel: quod verbum vocabis, est in genere femininò, verba namque apud Hebræos genera habent sicut nomina, prædixit ergo Isaias, quod Virgo (de qua paulò antè loquutus fuerat) impositura erat nomen

4. Reg. 19.

Isaie 7.

Luca 1.

Tertull. l. 3.
cont. Marcion. c. 12.Lactant. Firmianus
lib. 4.
c. 12.

Isaie 8.

Isaie 9.

Isaie 7.

Versu 10.

Lucæ 1.

nomen filio quem pateret, vnde cum in lege veteri soli patres filiis nomina imponerent, sicut pater ex illo Lucæ 1. *Inuocabant autem patri eius, quem vellet vocari eum*: idque in usu sit apud reliquas nationes, certè cum Virgo ipsa dicatur nomen inpositura filio, non leue argumentum est illum humano patre carere, atque adeo ex sola Virgine absque viri opera nasci.

Isaie 7.

Hinc cogimur contra consuetudinem nostram dicere, perperam Iansenium in sua concordia Eudælica docuisse, ex prædicto loco Isaie: *Eccc Virgo concipiet*: non satis colligi Virginem parituram salua virginitate, id enim planè est contra communem ac receptissimam Patrum sententiam,

D. Basil. h. 6. in Nat. Domini.

D. Cyr. lib. 2. in 1. adu. Iud. c. 9.

D. Hiero. in c. 7. Isaie.

D. Iren. l. 3. adu. her. c. 24.

Tertull. l. 3. in Marcio.

præcipuè Basilij, Cypriani, Hieronymi, Irenæi, necnon & Tertul. lib. 3. cont. Marcion ac lib. aduers. Iud. ubi inquit: *Virginem parere natura non patitur, & tamen credendum est Prophecie, & merito: perstrinxit enim fidem incredibilis rei, dicendo, quod si-gnum esset futurum Prophecia, inquit, dabitur vobis signum: Ecce Virgo concipiet, & signum autem à Deo nisi nouitas aliqua monstruosa aduers. her. fuisset, signum non videretur.* & subdit quod si quispiam diceret ibi non contineri Virginem, sed iuuentulam concepturam & parituram: *hinc quoque reuincimus, quod nihil signi videri possit res quotidiana, inuen-cula scilicet prægnans & parus: in signum ergo nobis posita Virgo mater creditur.* Quare crediderim locum hunc Isaie tanti roboris esse ad Mariæ virginitatem asstruendam, vt si veritas hæc non fuisset iam ab Ecclesia diffinita, solus ille locus sufficeret ad veritatem hanc, tanquam verissimum fidei dogma in Deiparæ Mariæ honorem, diffiniendam, cui sit honor, & gloria, in sæcula sæculorum: Amen.

HOMILIA VIII.

Tria alia testimonia ab eodem Isaia petita, ad eandem integerrimam Deiparæ virginis aтем comprobendam pulchre explicantur: Primum est: *Generationem eius quis enarrabit? Secundum: Accepsi ad prophetissam, & concepit, & peperit. Tertium: Multiplicabitur eius Imperium.*

ANCTISSIMYS, ac celeberrimus vates Isaia, sicut in Christi Domini innocentia defendenda patet non habuit, ita in Matris eius virginitate protegenda & propugnanda, omnes alios Prophetas lōgo interuallo præcelluit, vnde omnia vaticinia, quæ ille nobis scripta reliquit de nunquā inuiolata Mariæ integritate, explicare, & illustrari prosequar. Primò ergo exordiar à verbis illis, quæ in ore omnium versantur: *Generatio-nem eius quis enarrabit?* quorum verborum licet non vna sit Doctorum inter prætatio, quia Vatablus ea intelligit de praua Iudaici populi generatione, ita vt sensus sit, quis poterit describere peruersam Iudaicæ plebis generationem, aut verbis amplificate eius perfidiam, impudentiam, ac effrenam audaciam? Alij è contrâ intelligenda esse censent de spiri-tuali, & copiosa filiorum Christi genera-tione, ita vt sensus sit: quis poterit spiri-tualem Christi sobolem, ac penè infinitam filiorum posteritatem denumerare? vnde ibidè in sequentibus verbis dicitur: *Quia abscissus est de terra viuentium: allu-dens ad arborem, quia abscinditur, & pu-tatur, vt fortius erumpat, pluraque germina emittat, alij deinde prædicta verba interpretantur de æterna Verbi à Patre*

Dddd 2   gene-